

(0138)



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2'50

ULLADA POLÍTICA

A quants bisbes els ha posat els peus á rotlló el conde de Romanones?

Per ara á cap, y es molt possible que així continui fins que deixi la cartera.

Ell prou va alborotar el veïnat, participant á tots els que volfan sentirlo—que l'bisbe de Tuy se'n faria deu pedras de la irrespectuosa y casi facciosa pastoral darrerament publicada contra el matrimoni civil. Apenas arribat en López Domínguez á Madrid, s'ha dedicat á això qu'ells ne diuhen suavizar asperzes, y aquí m' tenen vestés al ministre de Gracia y Justicia tan suavisat, que en el Consell celebrat dimecres v' passar nada menos que per la següent:

El Gobern considera, en efecte, que la pastoral del prelat de Tuy mereix un correctiu—no se sab si enèrgich ó suau;—pero no creyent de la seva competència cridar al ordre á un personatge de tantas campanilles com un bisbe, determina portar la qüestió á Roma, á ff de que l'papa la examini y resolgui en la forma que més justa y equitativa li sembli.

De manera que l'Gobern espanyol té atribucions pera entregar cada mes la paga al bisbe de Tuy; pero pera castigarlo quan el bon senyor s'extralimita y li falta al respecte, no.

Y l's que sustentan aquesta teoria son aquells demòcrates, aquells formidables revolucionaris que van anar á Alcolea pera treure á Espanya de les graps del clericalisme que la estava ofegant... [Pobre Espanya y pobre democràcia en mans d' aquesta geat!]

Perque hi ha que advertir que una resolució tan grave—la de sometre á Roma la qüestió del bisbe de Tuy—ha sigut pressa—després d' obtenir la conformitat de 'n Canalejas y de tots els caps grossos de la actual liberalissima situació.

Y que vagi dihent en Romanones que si ell no té la pretensió de menjar-se á cap bisbe, tampoc està disposit a que l's bisbes se'l menjin á n'ell.

A n'ell y á tota la seva parentela política se l's menjarán, si continua permetent que Roma sigui la encarregada de resoldre els assumptos d'Espanya.

Una partida aquí, un'altra partida allá, deu hores á Valls quinze á Calella...

Es això verdaderament un moviment carlista?

Desde luego pot afirmarse que no. Será si's vol obra d'una petita part d'aquesta comunitat política, —els carlistas, com tots els partits d'Espanya, estan molt fraccionats—pero res indica que las classes directoras, l'estat major del rey de les húngaras, els que guardan el tabernacle de las santas tradicions hi tinguin res que veure.

Y es qu'en realitat el carlisme, com á forsa positiva, es mort. La Historia té lleys ineludibles, y dels seus fallos es infinit apelarne esmolant una espasa ó despenjant un trabuch.

L'última guerra—observan alguns esperits rezellosos—va començar d'aquesta mateixa manera: ab quatre gats, que després varen convertir-se en quatre mil llops.

Tant se val. Non bis in idem. Trenta anys no passan en và, y l'alenada del progrés es més poderosa que l'prestigi rebregat d'una fórmula arcaica.

Dintre del sige xx, una guerra al crit de Deu, Patria, Rey es impossible.

PIF-PAF



¿Qu' és això que hi ha sortit
á la casa de la Bolsa?
¿Será un aixam de bolets
ó serà... alguna altra cosa?



Ó ASSIMILARSE Ó ELIMINARSE

A Naturalesa té les seves lleys ineludibles, ás qualas es imposible faltarhi, perque son fatals, com imposadas per una forsa superior, qu'es la rahó d'existència de tot lo creat.

Una d'aquestes lleys naturals es la de l'assimilació. La Vida, pera cumplir son fi, assimila tot lo que li es útil, y elimina tot lo prejudicial, tot lo qu' es incapàs de assimilari. Ab lo qu' es assimilable 's nudreix, cumplint la llei eterna de l'existència; en canvi, qualsevol element refractari á l'assimilació es anulat ó destruit. La mateixa Vida, no necessitant, l'elimina com un agent perturbador de sas augustas funcions.

Y aquesta llei natural trascendeix á tots els ordres de la Biologia, tenint també las seves manifestacions en las esferas de la Sociología y de la Política.

Així veureu que si algunes pobles prosperan y altres, en canvi, s'consumen ab una perpetua perturbació, tot depén de cumplirse ó deixarse de cumplir en ells la llei de l'assimilació.

Felissos aquells que tenen un ideal, sentit per tots els ciutadans y per tots ells adorat. Felissos aquells qu' en els altars d'aquest ideal depositan las diferencies, las rivalitats, las ambicions, las miserias, totas las coses petitas que als homes divideixen, per sa manera de pensar, per sa manera de sentir. Aquests pobles son els que prosperan y 's que progressan; aquests pobles son els que troban desembrassat el camí del benestar y la grandesa. En l'adoració del ideal se verifica la conjunció de totas las voluntats, de tots els esforços, de tots els entusiasmes. Y son pobles sants y son pobles forts pera cumplir-se en ells sense destorbs la gran llei de la Vida: la llei de l'assimilació.

En canvi, què desgraciats els pobles desposseits d'un ideal! Quina existència la seva més trista y miserable! Sense llum, sense guia, s'debaten y s'atropellen, topan y cauen, com si estiguessin privats del sentit de la visió. A voltas s'inflamen tot d'una en una gran ilusió que l's forja la malalta fantasia, y casi al mateix temps se donan per venuts, cayent víctimes de la depressió més desconfortadora. Impossibilitat de purificarse, eliminant als elements nocius, aquests se ceban en ells, xuclant-los la sanch com afamats paràsits. Y al veure's tan perturbats, tan perduts, tan incapassos de reallsarse pera cooperar á l'obra santa del progrés universal, els pobles forts els miran ab llàstima y ab desprecí, y anuncian l' hora pròxima de la seva desaparició. Son pobles que per no haver sapigut assimilarse á la llei del progrés; están condemnats fatalment á ser eliminats.

Venturosament per la desditxada Espanya, Catalunya va respondre á las tètricas prediccions d'un famós estadista anglés, que l'havia classificada entre las nacions moribundas.

No; Espanya no morirà, perque Catalunya no vol que mori y està empenyada en ferla viure, insuflant-li la seva poderosa vitalitat.

Catalunya té aquest ideal, y es forta perque creu. Cren en la regeneració d'Espanya, y á conseguir-la està disposta á consagrar tots els seus esforços y

Un tonto sempre té suficient talent pera ser malvat.—Franklin.

22 de Septembre de 1906

ONZÉ ANIVERSARI

DE LA MORT DE

IGNOCENT LOPEZ BERNAGOSI

LA CAMPANA DE GRACIA

DEDICA AQUEST RECORT

á la memoria de son inolvidable fundador

totas las seves energies, sense que la deturin en el seu camí ni las ofenses, ni 'ls agravis, ni 'ls desprecis dels infelissos que, no comprenent la noblesa y la sinceritat dels seus anhels, veuen ab alarma sas generosas iniciativas; ni tampoch la farán retrocedir les maldats y las injustícias delle que sentintes amenassats, en la possessió d' un poder que se 'ls escapa, tractan de defensarse, oprimintla y tiranisantla.

A tots farà cara y de tots triomfarà la noble, la valenta, la reflexiva Catalunya, porque té la primera y més poderosa de totas las forças, la forsa de la rahó, amparada en dos grans qualitats ètnicas: la serenitat y la persistencia.

El dia en que vejente motejada de separatista y amenassada pels poders centrals ab una inicua lley d' escepció, s' als com un sol home, proclamant la Solidaritat catalana, aquell dia's pot dir que concréta en una idea y en un sentiment, la poderosa acció salvadora d' ella y d' Espanya entera.

Ab sa mirada perspicas l' ilustre Salmerón comprené tota la trascendència de aquell despertament de l' ànima catalana. Vejé en ell l' iniciació de un moviment regenerador de la patria espanyola. La Solidaritat catalana, conjunció poderosa de totes las forças de un poble, havia de trascendir á les demés regions, creant arreu costume políticas, que á la curta ó á la llarga han de donar per resultat la existència de lo que no ha tingut encare mai Espanya, de un Parlament fill directe de la lliure voluntat dels electors, y per la seva representació, superior á tots els altres poders, que á sas decisions soberanas haurán de subjectarse.

Y baix la direcció de un tan prestigiós personatge y ab el concurs valios de la minoria republicana, que al combatre la Lley de Jurisdiccions feya la causa de Catalunya, la Solidaritat catalana s' enfortí més y més dintre del antic Principat y s' difundi per tot Espanya ab més y més intensitat. Pero bastà l' manifest apoyo de un partit tan espanyol com el de Unió republicana, pera que desaparegues la taxa de separatista, calumna ab que avants s' abrumava als defensors del pensament de Catalunya.

Y veus' aquí cóm, en el present cas, comensá á tenir cumpliment la lley seconde de l' assimilació. Ab las aspiracions de l' ànima catalana, s' hi assmilà spontàneamente, sense càcul, sense esfors, l' acció poderosa de una entitat parlamentaria tan important com la minoria republicana.

Y per obra de aqueixa mateixa assimilació, els elements regressius qu' eran avants els més bulldors dintre del catalanisme, cediren la dreta als elements avansats, comprendent qu' en la sempre lliure Catalunya son ells les preponderants.

Aixís s' explica qu' encare que dintre del moviment de Solidaritat catalana no s' exigeixi á cap de les agrupacions que la forman, la més mínima abdicació dels seus ideals, tinguin en ella natural preponderancia aquells que representan las aspiracions més progressivas en l' opinió popular. La consequència natural y lògica de que 'ls republicans se catalanisin, no pot ser altra sino la de que la gran majoria dels catalanistas se republicanis.

Y aixó es lo qu' està succeixint, y cego ha de ser qui no ho vegi, y molt preocupat ha d' estar qui s' empenyi en no reconeixelo.

* *

Ab tanta forsa s' està cumplint dintre de Catalunya aquesta saludable transformació propicia á las solucions republicanas, que no han conseguit sotjarla, ni detenirla, alguns elements extrany y mal aconsellats, qu' en aquests últimes temps han fet gran forsa pera destruir la Solidaritat catalana.

Al efecte no han reparat en medis. Cultivadors de una oratoria efectista y agitant á totas horas la bandera roja, falsificant la veritat dels fets y atribuindo á un moviment generós y patriòtic, móvils de ambició mesquina que no poden existir més qu' en la seva ànima migrada, han tractat de crear en las masses republicanas una aversió contra la Solidaritat.

Segons ells, aquesta concentració de forças contra 'ls abusos del poder central, contra las iniquitats del caciquisme, contra la subsistencia de un régimen mil voltas intolerable, no era més que un contubueri ni asquerós tramat al sol y únic objecte de reparar unes quantas actas, com si 'ls que dedican á la política la seva activitat desinteressada, necessitessin de un' acta com d' una patent pera fer fortuna.

No, senyors declamadors, que feu de la política la vostra ocupació única productiva; no, senyors excitadors de la candidés de las masses populars, aquí tots ens coneixem y 'ls enganys no poden durar. Si de moment vos semblarà haver conseguit el vostre objecte y 'ls proclamareu, reventant de vanitat, amos y senyors de las masses populars, emborraxats per l' efecte de las vostras declamacions sonoras y buyndas, al poch temps respirareu un ayre enrancit, comensareu á sentir l' efecte de l' asfixia y compereureu l' inutilitat y la torpresa de las vostras campanyas insensatas.

Per aixó, després de haver cremat tota la pòlvora, y quan ja pera moure soroll no tingueu de repuesto ni una miserable piula, fingireu una prudència que no vareu guardar quan era hora de tenirla, y dema-

nareu patriòticament un armistici, que retorni al partit la pau y la disciplina, que vosaltres sigureu els primers en alterar.

Pero haveu fet tart. Ans de llansarvos á certas aventuras es quan havíau de atendre á las exigències de la pau y la disciplina del partit. Llavoras era occasió de medir la verdadera importància y la forsa immensa de aqueix moviment de Solidaritat catalana en el qual se concretan el pensament, el sentiment y la voluntat de tot un poble. Llavoras, miserables pigmeus, es quan havíau de baixar el cap per seguir las petjades del colós del pensament, del gran Salmerón.

Pero avuy... Ja ho havém dit: avuy es tart. Avuy haveu demostrat una vegada més la vostra mesquinesa, y sobre tot la vostra ineptitud y la vostra imprecisa pera conduir á una agrupació política pels bons y expeditis camins de la prosperitat y la granadesa.

La lley natural s' ha de cumplir.

A son temps degut no vareu sabervos assimilar la idea salvadora del poble català, y vos haureu d' éminar.

P. K.

La carlinada



O sabia pas á quina causa atribuirlo: ó bé m' enmagrìa per instantes ó bé la roba interior se m' estarrufaba: lo cert es que no m' tocava la camisa al cos.

Pero al passar la vista per las columnas de la premsa ho vaig comprender desseguida. «PARTIDAS CARLISTAS Á LA MONTANYA»—deya l' epígrafe de una llarga ressenya, y desde aquell punt vaig donar rahó á la distància qu' explotàneament, com per efecte de una misteriosa forsa magnètica, se m' havia establebit entre 'ls cos y la camisa.

Sembra extrany que s' operi en mí aquest fenomeno extraordinari, perque jo soch deles que creuen que 'l carlisme belicós ja fa molt temps que ha fet á tots. En primer lloc, ha perdut la gran preponderancia que tenia en las Provincias Vascongadas, que foren un temps el seu baluard més ferm. Ja n' hi ha allí de carlins; pero explotant minas y montant fàbrics han arribat á comprender que donan més las arts de la pau que las aventuras guerreres. Per altra part el jovent vascongat està avuy subjecte al servey de las armas, lo qual li ha proporcionat ocasió de sortir del aislament en que avants vegetava, y de formarse un concepte exacte d' Espanya, molt distint del que 'ls capellans, abusant de la seva candidés, li feyan veure.

De carlins n' hi ha en molts altres punts... n' hi ha en certas comarcas de Catalunya, perque es molt difícil que se 'n perdi la mena, tal com es difícil també que s' extingeixi una xacra hereditaria. Pero cada dia son més impotents per armarla. De una part els efectes de la moderna civilisació qu' influix sobre d' ells encare que no vulguin, y d' altra part els desenganyos que 'ls han donat alguns dels que avants eran els seus amos y senyors, tot aixó ha contribuït á aigualir el seu esperit belicós.

La moderna civilisació infuixió en ellis fins al punt de moure's á organizar circuls polítichs, á celebrar meetings y á adoptar altres costums propias dels partits liberals. Els carlins de avuy viuen dividits y barallats, y may gosan tant com quan poden tritar la reputació deles seus jefes. Lo mateix exactament que 'ls liberals. Eran temibles quan anaven sols, isarts, sense freqüent altres circuls que la iglesia, ni oir altres discursos que 'ls sermones contra l' liberalisme y las malas costums modernes, ni escoltar cap més ven que la dels capellans que mantenian en el seu cor el foix sagrat delodi, y á l' hora convenient els llansavan, com manadas de llops á la montanya.

Pero avuy?

Avuy ja no hi creuen ab el clero, y molt menos ab el clero de certa categoria. Un carlí d' arms tomar me deya un dia:

—Simpatizo ab la CAMPANA DE GRACIA pel seu esperit anti clerical.

—¿Vosté?—vaig preguntarli ab extranyesa.

—Sí, senyor, jo. Y donchs qu' es figura? Si jo podia disposarho, prompte faríam net. De canonge á n' amunt, coll á terra!

Y es que 'l clero, de canonge en amunt, ha enganyat als carlins de la manera més miserables. S' han servit d' ells sols per fer el papu y alcansar prebendas, distincions y cárrecs de l' actual monarquia, á qual servey s' han posat, constituintse en els seus puntals més ferms. Y 'ls carlins de bona fé, aquells que donarian á cada punt la sanch de las seves venas per la santa causa, han vist ab escàndol, ab irritació, que 'l clero 's feya alfonsei per aferrarsse golfré en las olles del pressupost.

Per aixó, després de haver cremat tota la pòlvora, y quan ja pera moure soroll no tingueu de repuesto ni una miserable piula, fingireu una prudència que no vareu guardar quan era hora de tenirla, y dema-

ensenyar las dents al govern, per si tenia ganas de prosseguir la comensada comèdia anti-clerical, vaig dir desseguida:

—No pot ser.

Y si ab tot hagués sigut així, no foran pas carlistas veritables els que s' han alsat, sino gent aventurera, comparsas avuy al servey del clericalisme, com se posarian demà al de qualsevol altre element que 'ls pagués pera que s' alsessin.

Pero no crech que 'ls qu' en certas regions, ahont se forjan tots els mala d' Espanya, gosan de tan soberana omnipotència, estiguin avuy en el cas de tenir que alsar partidas per imposar-se ó fer la por. Serian maluguanyats els diners que destinessin á representar aquesta comèdia, y tocant á cum quibus, ells se 'ls estiman molt y no son capassos de gastar-se's a tots y a locas.

Més creible es que 'ls cordillets dels putxinetis parteixin del despai d' algún bolisista, desitjós de fer una bona jugada, ó també del laboratori d' algú politich maquiavèlic que haja concebut el plan de descreditar per aquest medi el moviment de Solidaritat catalana, dihen: — Aquí teniu als carlins solidaris qu' es disposan á renovar las harrassyas de 'n Saballs y 'l Cura Santa Cruz.

Comèdia, pura comèdia.

Tota comèdia té l' seu apuntador; pero en aquesta l' apuntador se fa sempre invisible.

Lo únic que 's veu son las precaucions que 's prenen, y que sempre han de ser vistoses y ostensibles, pera descobrir aquí un dipòsit d' armes de guarda-robla y de municions floridas, y pera llançarse allí al següent d' una partida com la de Valls, que, capitanejada per un desconegut, vestit ab uniforme carlista, s' acosta á una tartana pera ferre veure y pera que 'ls passatgers donguin, al arribar á puesto, coneixement del fet á las autoritats, á fi de que aquésta destaquen desseguida foras en la seva persecució.

Ja tenim las forças en dansa... y la partida desapareix, com si la terra se l' hagués tragada.

Perque aquests terribles sublevats, sobre tot si i' alsam's escau en temps de las veremias, ho fan sempre així: un bon tip de rahims, y á cassetas.

J.

L' expulsió dels que trabajan



OLEN coneixer una estadística curiosa?

A Suissa, cada habitant paga 25 franchs anyals al govern; á Alemanya, 45; als Estats Units, 100; á Russia, 106; á Portugal, 355; á Austria, 380; á Italia, 402; á Espanya, 410.

Sols dos nacions ens aventurejan en lo gravós del tribut: Inglaterra, hont cada habitant satisfa 530 franchs, y França, hont no li surt menos de 838 franchs.

Pero en aquests dos païssos lo que l' Estat reb del individuo es indubitable que li retorna multiplicat en tota mena de beneficis. L' un y l' altre's veulen obligats á mantenir el rango de potencias de primer ordre, y ningú negarà qu' en tal concepte se saben fer respectar. Pero així y tot dedicant la major part del seu pressupost al foment de la riquesa pública, en tots els seus rams y á la difusió de la cultura.

En canvi la casi totalitat dels 410 franchs ab que contribueix cada espanyol als gastos del Estat se destinan al sostinent del pes mort que constitueix el pressupost de gastos. Se pot ben dir ben bé que s' invertixen en la sopa boba repartible entre tots els que viuen de la nòmina. No'n quedan per las atencions reproductives. Y així resulta que l' Espanya morta està devorant á l' Espanya viva.

*

Així va essent cada dia aquí més difícil el problema de la subsistencia. Traballant desesperadament, tot just se pot subvenir á las primeras necessitats de la vida... Y son tants y tants els infelissos que buscan feyna y no'n troben!

La situació va fentse desesperada de dia en dia. Y qué ha de fer l' home que no pot viure en el país en que ha nascut, qu' ha de fer més que abandonarlo?

La mateixa miseria engendra la postriació. Altras rases menys sufernts que las que poblen las distincts regions de la península, haurien ja perdut la paciència y 's mostrarien més arrogants y exigents. En lloc de resignarse individualment, passivament, á sucumbir ó emigrar, proclamarían el dret á la vida, qu' es de tots els drets el més indiscretible, y unint las penas de tots y transformantlas en un suprem esforç, no pararien fins á conseguir un bon remey pera tots.

Pero á Espanya va fentse cada dia més difícil l' organiació de aquests moviments de carácter colectiu que son els únichs, qu' en els moments difícils, poden salvar á un poble. Tothom se diria que pateix

del mateix mal: tothom se sent afectat de abulia, ó com si diguessim d' anulació de voluntat. Ningú té confiança en ningú, ni en si mateix.

* *

L' esperit colectiu si s' ha revelat alguna vegada ha sigut ab cert caràcter depriment.

En un poble de la província de Salamanca se donà l' cas de que tots els habitants se dirigissen al govern de una República americana, solicitant terras y comprometentes á traslladarse allí tots ells en massa á cultivarlas.

La mala organisació de la propietat ràstica, acaparada per alguns poderosos sense entranyas, els redubia á tenir que abandonar els pobres terrossos, ahont de pares á fills, venjan vegetant tristement. Ni aquest recurs ja 'ls hi quedava, quan se determinaren á realitzar un acte d' emigració colectiva.

Una cosa per l' estil acaba de succeir, y no ja en un poble de mala mort, sino en una ciutat molt important de la mateixa província de Salamanca, en la ciutat de Béjar.

Béjar, un centre industrial de història antigua y glòria, s' troba avuy atravesant una crisi aguda, mortal. Las fàbrics se paran perquè 'ls mercats es cassejan ó desapareixen. S' han perdut els de las colonias y 'ls de la Península van redunitxen cada dia més, per efecte de la general miseria. El poble no pot comprarse panyos y 'ls poderosos se 'ls fan venir del estranger.

¿Qué fer en aquesta situació crítica?

Alguns dels directors tècnichs de las fàbrics de llana y no pochs traballadors s' han reunit acordant dirigirse al govern de la República Argentina y oferints traslladarse allí en massa, per estableir en aquell país la indústria llanera.

Una indústria espanyola obligada á emigrar d' Espanya.

Es' ha vist may res més dolorós?

* *

En temps de fanatismes catòlics siguieren expulsats d' Espanya els juïus, qu' eran agents de riquesa, per la vida que donavan al comers y al tràfic; siguieren expulsats els moreschs, intel·ligents industrials y agricultors.

Espanya sufriu encara las conseqüències de aquelles midas desatentadas. May mes s' ha pogut refer de aquella gran sangría, practicada en aras de la unitat catòlica.

Y avuy, en ple sige XX, se reproduheix el cas. Son els mateixos poders púb

Ara lo que falta saber es si es pitjor el remey que 'l mal.

L'avi Brus publicà días enrera un article conmovedor, titulat: *Una Cataluña nueva*.

L'autor pinta en ells ab colors molt vius la transformació que s'ha operat en els pobles de la montanya, dont s'hi ha establert la fabricació.

Pobres eran avants; però vivien felicessos. En canvi avui viuen més pobres que mai, y ab la rabiada cos.

**

Fins á cert punt té ráho l'articulista. Pero la seva pobreza y la seva rabiada depenen no del olvit de las doctrinas cristianas, sino de la dura, de la despiadada explotació de que son objecte, es á dir del mal reparto que s'efectua de las riqueses que produeixen.

Per lo tant, l'articulista, lo que hauria de fer fora no tant recomanar als traballadors que tornessin al abandonat temple romànic, com conjurar als explotadors que practiquessin las lleys de la humanitat.

Aquest es l'únic medi de retornar la pau y la alegria á la montanya catalana.

L'operari Sr. Carreras ha fet desde *El Poble Català* algunas manifestacions, contestant á cárrechs que li dirigí un diario autonomista y de Unió republicana.

Entre elles s'hi llegeixen las següents:

Si combatim á n'en Lerroux ho fem ab probas, ho fem porque en tant que propaga l'associació obrera pera conseguir la emancipació del proletariat, en el periòdic canta alabansas ab l'alma en los labios, al únic apoy del capital.

¿Qui es més enemic del obrer? El burgés que tiranisa francament á la classe traballadora, ó aquell que baix pretext de millorar sa situació económica se serveix d'ella sola pera la satisfacció de sos apets personals?

**

Com de costum aquests atachs, que son expressió del pensament de una gran part del poble obrer, han quedat sense resposta.

Per lo vist, altre feyna té'l diario autonomista y de Unió republicana.

Som dels que 'ns alegrém de que l' *lance de honor* entre'l general Linares y el diputat republicà Rodrigo Soriano no haja tingut resultats que afectin á la integritat física dels dos adversaris.

Al expressarnos aixis temíen en compte, en primer lloc, las causes que motivaren la qüestió, consistents en una ruda campanya empresa pel segon contra'l primer, respecte á la rendició de Santiago de Cuba.

Se ventilan en ella assumpts de la major importància perra'l país, y no sembla que sigui el siti més apropiat perra ventilars los titulat camp del honor, haventhi com hi ha expedit el camp de la opinió.

**

La opinió pública es la que ha de fallar en aquest plet.

Y si nosaltres tinguessim alguna influencia sobre'l diputat republicà Sr. Soriano, li diríem:

Refug tota qüestió personal de carácter polítich, que pugui posar en perill la teva vida ó la del teu adversari. Un cop de pistola ó una estocada no son argumentos acceptables en questa classe de polémicas. Al país no li importa saber qui de vosaltres es més valent, sino qui de vosaltres té més ráho.

L'indult, el desitjat indult, l'indult á tots els presos per causes de imprenta y de qüestions socials, continua penjat á la teulada.

Dias enrera una comissió de obrers aná á San Sebastián á demanar-lo. El general López Domínguez els prometé solemnemente posar á la firma l'indult en el primer consell de Ministres que se celebri, després del regrés de la Cort á Madrid.

**

Y ara, porque vegin lo que son las cosas.

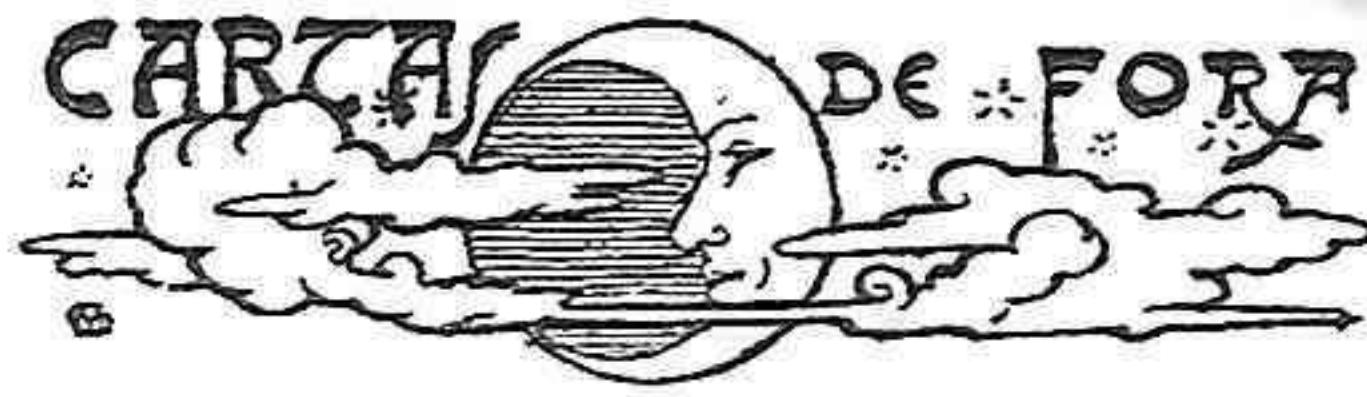
Sense necessitat de que la Cort regressés á Madrid, ha sigut decretat l'indult d'en Nelo, condemnat á mort per haver assassinat á n'en Gregori Brau (Aragonés).

¿Qué diuhem, que se'n extranyan?

Donchs no se'n han d'extranyar.

«En este mundo embusterio,

lo primero, es lo primero.



PIERA, 18 de setembre

El diumenge passat va tenir lloc l'anunci meeting autonomista y de Solidaritat catalana, á pesar de que l'arcade va negar el permis per la celebració del mateix.

Presidi'l acte D. Francisco P. Jordana, de *Patria d'Igualada*.

Parlaren els Srs. Munné, de Piera; Manuel Cardús, de *La Veu de Capellades*; Alfons Vergés, també de Capellades; Fló y Vallés de l'*Associació Autonomista de Vallbona*, y Joan Dalmau, del *Centre Autonomista*, d'Igualada.

S'exposaren las sanas doctrinas de l'autonomia y's combate rudimental la política del Sr. Lerroux.

Hi assistí molta concurrencia. Tots los oradors foren molt aplaudits.

PARLABÁ (Girona) 17 de setembre

Tenim en aquest poble un torero negre que es capás de fer riure als mòrts. A més de lo elegant y torero qu'es, té uns ditzos tant xocants que sembla un autor de gènere chico.

Cada diumenge durant la missa major té el costum de dir: Ara us tenfu d' aixecar! Ara drets! Ara sentats!, com si els feligresos no sapiguessin la llisso.

Tingut entés, mossén Baldufa, que el dia menos pensat li donaran un xesco que no li agradarà gaire.

Els que van al seu corral missé ja ho són de xays, pero no tant.

CAPELLADES, 16 de setembre

Ara si que veig palpablement qu'encare que vinguen en els esquilla-matxos de tot Espanya en pes, no n'hi hauria lo suficient per esquilar la llana del llançar humà, que corre á grapat per questa vila de Capellades.

No se si es que tenen ganas de fer badar als «bads»

dochs> ó qué: per camins, per cafés, per plazas y carrers y sobre tot per las tabernas, sols se parla de la *mágica negra*, que segons diu l'ilustrat *«Sastre nou»*, fan á casa seva. Se queixa que cada nit es impossible descansar per l'insopportable soroll que 'ls estan fent dintre de casa seva, com si hi haguessin diables, mentre que quan encenen un llum ja tot queda parat en sech com si no hagués passat res. Donchs no 'n volguen més de comentaris bestials sobre las bruixas y els morts que corren á las palentas; l'un explica un fet que va passar á n'el seu rebés, l'altre qu'hi havia una mala dona que li volia mal y llegí un llibre li embruxava tots els fils y 'ls hi matava, l'altre que per la malaltia de la seva dona havia fet una promesa ab un sant, y com que no la va cumplir perque s'va morir, ara cada nit va a trobarlo al lit, etc.

Lo millor seria, Sr. Sastre, que per calmar el pánich s'

feu un registre general á casa seva per veure s'hi pot entrar cap forsa magnética ó elèctrica, cap rats ó escarbat, y si després de fer tots aquests experiments las seves investigacions no donaven resultat, allora fassí un exàmen del seu estat religiós, de moda que si després de fer un escrutini de tot lo passat trobés que s'ha desquitat de cumplir alguna prometença á la Verge de Montserrat, vagí á cumplirla encare que siga de jenollons. Així posser hauríam alcancat un llançat més, sense 'ls que podríen fer vostre mateix explicant de pà a ví tot y quant li havia passat.

[LA JUNQUERA, 16 de setembre]

Fa alguns días qu' en aquesta vila hi tenim un xarrupallant, que per cert es molt torero y te molta barra, que se 'ns enfila sobre'l perol de la xacolata explicantos y fentnos amenassas que si no creyem forst, ab ell y ab Deu, serém condemnats á las graells de 'n Pere.

«Sabem que hauria de fer aquest mano? Guillar de per aquestas terras, ó sino els junquerencs som capassos de ferner venir ganas ben aviat.

SITGES, 16 de setembre

La instalació de para-rayos en el campanar y en la nau central de l'Iglesia costejada per un quants devots richs y ruchs y sense que á n'el nostre bon pare d'ánimes li hagi costat un céntim, apesar de regentar una parroquia qu' es una de las millors vinyas d'aquesta diòcesis, ha tingut el trist privilegi de apassionar els ánims y ha sigut tema obligat d'empenyades controversias entre catòlics y protestants, donchs mentre s'els uns ho troban molt llògich y natural y molt en armonia ab el criteri sustentat per el catolicisme, els altres ho consideran com una rebel·lia manifesta contra 'ls designis de la divina Providència, que per venjarse dels pecats y ofenses que 's cometent descarrega de tant en tant sobre nosaltres las iras celestials.

Y mentres els uns y els altres s'escargamellan per si seràn blancas ó si seràn negras, el nostre bon pare d'ánimes, que no s'ha tingut que rascar la butxaca per res, ben repat en sa cadira de molles somriu beatificament y tot passantse la mà per la panxona exclama: Benventurats aquells que despreciant las pompas y vanitats d'aquest mon emplean sus riquesas en fer bonas obres; ells son pobres d'esperit y d'ells sera'l regne del cel.

Ara dihem nosaltres: Benaventurats aquells que olvidant de son sagrat ministeri explotan las pompas y vanitats d'aquest mon, acumulant riquesas sobre riquesas y donantse una vida comodona y regalada; ells son rics d'esperit y d'ells sera'l regne de la terra.

TARRAGONA, 17 de setembre

Es elegida com se mereix l'actitud del regidor federal Sr. Redón, per la denuncia que va fer al Ajuntament en la sessió passada contra la Compañía del gas, descubrint, ab datos y traballs realitzats cuidadosament, que aquesta Compañía irregularisava mensualment al municipi de dos á quatre cents metres de gas. La denuncia ha causat el seu efecte, estant ja l'assumpto en mans dels tribunals.

Tot Tarragona y la premsa local ha aplaudit la bona feina del Sr. Redón. Nosaltres, que may havém d'apreciar la sinceritat y de la bona fé de los nostre correligionaris, desde aquestes columnas li envíem nostra felicitació y esperem que no serà aquesta l'última vegada que ho fem gust per qui es aymant de la Justicia.

TARRASSA, 18 de setembre

Fa pochs días, ab motiu de celebrarse una festa dedicada á la Patrona de Catalunya en l'històrica iglesia de Sant Pere, en la que hi prengué part l'*Orfeó* de nostra ciutat, com se suposa se recomenà en junta general (segons se 'ns assegura) que 'l sermó fos fet en nostra hermosa llengua catalana, y malgrat l'acord pres unànime, hi hagué una, diguem-si senyora, germana gran del cacíci Salà, que li falté temps pera anar á trobar al capellà encarregat del sermó, exigintli ab to molt arrogant que 'l fos en castellà, y qu' en cas contrari que se li hauria acabat de fer predicas á Tarrasa. Y lo pitjor es que al veure que 'ls concurrents á la festa protestaven de la sorpresa del sermó fet en castellà, aquella gran senyora reya de satisfacció veient indignat al mistic auditori.

Així es mal fet, y dignas de reprobació son la intemperie de la poderosa senyora y la falta d'energia del mossens.

Veritat es que tractantse de sermons, tant si són dits en castellà, com en català, com en llatí, com en xino, tots ens fan el mateix efecte: ni fred ni calor.

LA COMEDIA DE LA PARTIDA

—Jo guardo dotze cananas.

—Jo tinc sis ó set fusells.

—Jo tres sabres sense punta.

—Jo quatre cinturones vells.

—De modo que sólo són falta calzarnos y dond' el crit?

—Tan bon punt ens diguin: ¡Arri!, sortim al camp tot seguit.

—Donchs ¡arri, macatxo!

—¡Arri sense pô!

—¡A lluitar com héroes per la religió!

—

Valerosa y decidida, l'arma al coll, tris trás, tris trás, la partida (tres y el cabó) emprén la marxa á bon pas.

A mitja hores del poble un d'ells, que passe per víu,

acostàntseli á la orella,

—Hónt aném? —al seje diu.

—Hónt aném, preguntas?

—A alzar la nació!

—A donar la vida per la religió!

—

Al sortí á la carretera topan ab un caminant.

—¿Vos deveu anà á la vila?

—Cap allí 'm vaig acostar.

—Donchs, ens hem de fer l'obsequi

de dí tots, grans y petits,

qu' heu trobat una partida de cent homes aguerrits.

—Y ademés diguellos que no tenim po

y qu' hem pres las armes per la religió.

—

Un' hora després fan alto.

—¿Veyeu aquell fil d'allà?

Es els que tragina els parts.

Tú, hoy gran, veslo á tallá.

El ganapís al pal s'ensfila,

trenca'l fil tot resolut

y, endavant, ja està el telégrafo

poch ó molt interromput.

—Y visca l'nostre R.!,

crida el pelotó.

—Y visca la causa

de la religió!

—

Pujan á Vilatenaca,

y explican en alta veu

que sólo en 'quella comarca

las partidas ja son deu.

Baixan á Castellarumbà,

y contan plens de delit

que avans de dugas senmanas

don Dalló entrará a Madrid.

—Mentre tant, doneunos

yo y vi en abundó,

y á lluytar sens treva

per la religió!

—

sincer de totes les persones amants del cumpliment de la Lley.

Y si algú Romanones s'atreveix á fer cárrechs al digne governador de Girona, el Sr. Sánchez Ortiz li podrà respondre:

—Si vosté, ab tot y ser ministre, s'presta á servir d'abono al roure caciquista, jo, simple governador, no m'hi puc prestar, perque com á funcionari públic y com á particular, m'estimo massa.

De Roma venen totes las contrarietats que troba en el seu camí el govern, si es que realment desitja establir la preponderància del poder civil.

Y no obstant á Roma envia els recursos del Estat.

El cardenal Vives y Tudó, actual conceller del Papa, percepix del govern espanyol una assignació anual de 2,000 duros.

No té res d'extrany que al govern el fusellin.

Lo que si resulta incomprensible es qu'ell mateix se pagui les municions.

La orde dels jesuïtas va ser creada pera fer una guerra á mort al protestantisme.

Y ara resulta qu'ls jesuïtas, pera nombrar al seu general, se posan d'acord ab el Kaiser, qu'es un dels cap-pares del protestantisme.

En la última elecció, l'emperador Guillém ha exercit de gran cacich... y ells, els dignes successors del de Loyola, no han tingut cap reparo en posar-se á les seves ordres.

—Oh gran poder del sol que més escalfa!

El Pare Estebanell, rector de la Bonanova, ha sigut sempre un home de empresa, que sab interessar en les que porta sempre entre mans, als catòlics de possibles.

Ara mateix, com si no tingués confiança en les virtuts miraculosas de aquella venerada imatge, ha establegit un dispensari mèdic-parroquial en el santuari.

D'aixó'n resultarà que les curas dels malalts no s'abrémen en lo successiu á qui atribuir-hals, si á la Verge de la Bonanova ó als metges del dispensari.

L'altre dia vaig sentir una frase que'm va fer molt gràcia.

La proferí un catòlic, entusiasmado per les iniciatives y l'activitat bellugadissa del Pare Estebanell.

—El Pare Estebanell—digué—es el Lerroux de la Bonanova.

Tanda de predicaries.

A Valdepeñas, la terra del ví fort, un pare jesuïta va fer un sermó furios tractant de lladre á n'en Mendizábal, y assegurant que l'govern espanyol tenia el propòsit de tancar les esglésies, pera convertir-les en cases de joch.

Valdrà la pena de averiguar quants litres se'n va tombar aquell sant varó, avants de pujar al cul-de-sac.

El col·legi de advocats de Valladolid—entre 'ls quals suposo que hi haurà algún liberal—va fer una festa religiosa, encomenant la prèdica á un frare carmelita.

El qual els hi donà una llissó de Dret, calificant el matrimoni civil de *torpe concubinat*.

—Y la vida comuna que fan els ensotanats ab les mardorables, quin calificatiu mereix?

M'ha cridat l'atenció la notícia de que 'ls conservadors de Sabadell y de Tarrasa han invitat á n'en Maura á visitar aquelles fabrils poblacions.

—Conservadors á Sabadell? —Conservadors á Tarrassa?

—Desde quán, en aquellas republicanes ciutats, se cria aquesta classe de bolets?

Si el Sr. Maura s'ho creu
y va allá com un tanca,
ab la llana del catell
li farán un tapa-bocas.



August redemptor figuera,
de cuyos higos comí,
las redempcions que tu fassis,
¡que me las planten aquí!

*
Arribá á dalt, costa molt;
aguantars'hi, dona feyna;
pero quan ja's va per 'vall,
¡ay, noy, qué's baixa depressa!

*
Del verb, segons certs fulanos,
sóls se'n ha d'aprender un tres:
el tú y l' ell son mots inútils;
l'únich que val es el jo.

*
En aquest món son las cosas
segons las veu cadaquí:
l' un diu: *La verdad en marcha*,
l' altre diu: *L'argent fait tout*.

*
—Jo soch revolucionari,
jo faré allá, y faré allí...
Y la pobra monarquía,
al sentirlo, rió que rió!

L. WAT

ENDAVINALLAS

XARADA

EN UN ACTE Y EN VERS

Personatges: ELL, ELLA y 'l pare d' ELLA
L'acció passa en uns masos. Es de nit

ESCENA I

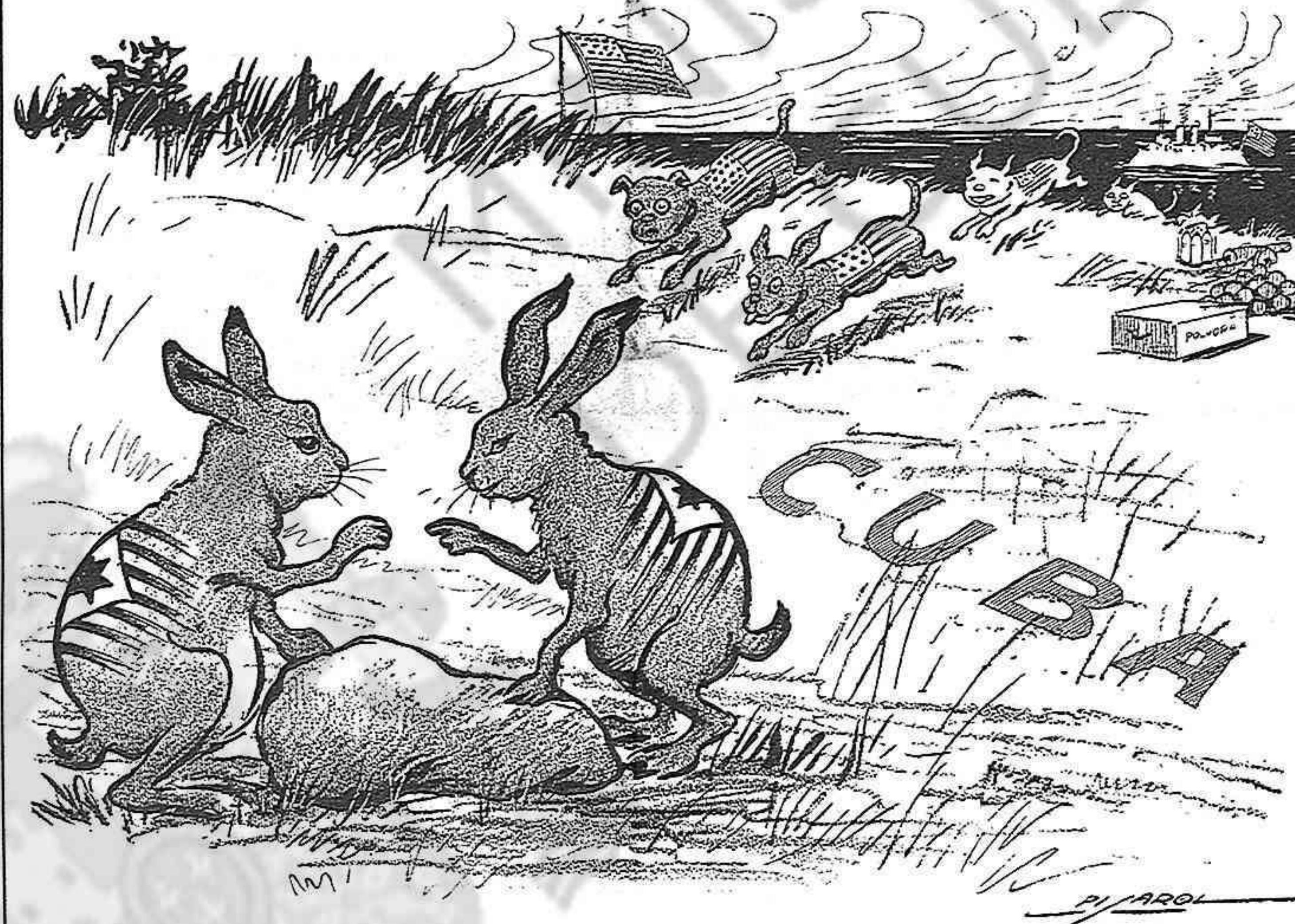
(ELL pensativament rondant la casa d' Ella)
¡Ay tercera quarta-quinta!
hu invers-quarta quinta jo

La obertura de las Corts



—¿Qué? ¿Que vas á espolsar el saló de sessions?... No vajis depressa, home, que afortunadament encare n' hi ha per días d' aixó.

Cubans, no val á badar



—Y en esta disputa—llegando los perros,
pillan descuidados—á los dos conejos.

Y ivisca la humilitat cristiana!



—Nosotros opondremos á las bocas de los blasfemos, las bocas de los fusiles.

(Evangélicas parsulas del Correo Español.)

si sabia que m' estimas
el més felís dels homs.
Potser si que m' hu-dos tersa.
¡Ay tres vides! si sisix fos
repeteixu hu-invers-quart-quinta
el més felís del mon.
Si compareix quint tres cíta
ja vindré adelantat molt;
fins podré considerarme
el més felís dels homs.

(D' una pedra al cim s' assenta
y en tant qu' espera, la son
el vens y al cap de poch rato
com una pedra dorm.)

ESCENA II

(Ab tot y esser la nit fosca
per no cridar l'atenció
de son pare, á las palpantes
surta ella poch á poch.
Un cop fora de sa casa
busca á son aymant y en lloc
el troba, després el crida
pro com dorm... no respon.
Va per marcar ja cansada
de buscarlo y (pataplam!)
ensega y se'n va á caure
damunt son aymador.)

VERGE santa! ¡Ay mare meva! (Cridant)
¡Qué hi ha n' aquí! ¡qu' es aixó!

(Cridant també)

Caramba, si hu tree aymada. (Veyent á ella)
¡Ets tú mon aymador! (Sorpresa)

¡Com prima que no m' sentias?
Pero com ha estat aixó.
Al sortir l' prima-teresa

so perdut ¡si es tan fosch!
Deu t' ha tocat el cor, prenda...
¡m' estimas? cuya... respon. (Acariciantla)

Sí, si, jo 't teresa-invertida,
desde ra 't dono el cor.
Tres tercera será teva,
de ningú més esser pot.

Vols darm-me un bes? reyneta.
Quinta aquí 'n tens un, dos... (Mentre ella està besant
el seu pare eurt... itableau!
y 's tres sostenen el didlech que ve á continuació.)

ESCENA III

BE, home, be, me 'n alegró;
qué hi feyau aquí tots dos? (Ab sarcasme)

(Quina cara més hu-inversa-quarta-quinta)

¡Jo tinch por.) (A ell)

Contesteu, contesteu prompte.
Jo li deya que la tot si ella á mí m' corresponia

fins l' hora de la mort.
Donchs aixís voleu casarvos.

Si vosté ho vol, perquè no? (Opposarmi de cap modo;

qui sab hont ja tots dos haurán en aquestas horas arribat. No; lo millor prima qu' es casin.) Donchs, bueno, caseuvos.

ELL y ELLA ¡Gracias!

Com qu' es precis que ta dos-quinta sápiga lo qu' hem resolt,

haurém d' enviarli un recado demà de bon tres-dos.

Y ara, avans de pujá á casa, pregunteu á n' els lectors si ja d'aquesta zarada tenen la solució.

M. CARBÓ D' ALSINA
GEROGLÍFIC

: + VI
VI
+ X JI
DI VI

R. AREGALL

CORRESPONDENCIA

Caballers Pepe el Tranquilo, J. Faiges Canals, Serafín Lobo, Un Anti navarroreverista, Un domador de canaris, Un republicà, Felip Grasot Gironés, Pere Mentruit, A. Nadal, y Perico Peret y Pere: De cap manera. Caballers: Antoni Llauderó Monseny, R. A. (2) Pau de las Calsas Curtas, Un defensor de Port-Arthur, Domínic, Rovira y Orts, y Miquel Roça: Aixís, aixís. Caballers: B. M. B., M. C. R., F. G., R. H. M., J. B., J. de T., J. R., I. V., J. G., A. G., S. B. y B., F. C. P., F. R., J. V. L., P. C., D. R. Vda. de E., F. G., A. R. C., y Manel del Picadero: Rebutis els originals enviats ab destí als Almanacs. Moltes gràcies.

Caballer Carlot: Vagi fent, que vosté arribaré á algú puesto.—Manel Noé! Acuse de recibo.—Fe de la Flor: Poden anar ab un 1/4 de céntim posant á fora original de impremta. Potser se'n aprofiti algú... Joseph Casadesus: Plena de defectes.—Antón de la Riba: No està ms, però no està bé.—Eloy Catalá Vilà: Perque d' originals d'aquest gènere, y més ben deixats, n' estém plens.—Un republicà de fora: No 'ns tenen utilitat.—Un ganxet: Veureré d'aprofitar el xisto.—J. B. Alsina: Hem firmat per vosté.—J. M. C.: Ja veu que no hi hem descendit á aquesta mena de polèmica. Perdoni, pero no pot ser.—Poder Balatrí: En obsequi al dedicat, hem determinat no publicar-la.—J. M. B., E. E., y I. B. B.: No podem publicar las cartas que han tingut á bé remetre'n, per varijs motius.—J. Roca y Jové: Senyor Jové, senyor Jové: no va prou bé, no va prou bé.

ATENCIÓ

El vinent dissapte, dia 29

NÚMERO EXTRAORDINARI DE LA CAMPANA DE GRACIA

Esplèndida il·lustració referent á diversos assumptos de palpitant actualitat.—Text escollit y variadíssim

8 páginas - Dissapte, dia 29-10 cénts.

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch Lorilleux y C°